

CÔNG TÁC QUẢN CHỨNG CỦA TỔ CHỨC CƠ SỞ ĐẢNG Ở NÔNG THÔN TRONG THỜI KỲ HIỆN NAY

PGS, TS NGUYỄN VĂN BIỂU*

Những thắng lợi của cách mạng Việt Nam là kết quả của đường lối đúng đắn, đồng thời cũng là kết quả công tác dân vận của Đảng.

Trong giai đoạn cách mạng mới, toàn Đảng, toàn dân cũng như tổ chức cơ sở đảng (TCCSD) và nhân dân ở nông thôn tập trung vào nhiệm vụ đẩy nhanh CNH, HĐH nông nghiệp, nông thôn, việc tăng cường công tác quản chúng (CTQC) càng có ý nghĩa quan trọng. HNTU 5 (Khóa IX) đã chỉ ra mục tiêu tổng quát và lâu dài của CNH, HĐH nông nghiệp, nông thôn. Đây là công việc rất khó khăn, đòi hỏi toàn Đảng, nhất là TCCSD ở nông thôn phải làm tốt CTQC, phải động viên được hàng triệu quần chúng phát huy sức mạnh và năng lực sáng tạo của mình, ra sức thực hiện mục tiêu của Đảng đã vạch ra.

Thời gian qua, CTQC của TCCSD ở nông thôn đã có những chuyển biến tích cực và đạt được những kết quả quan trọng. Hàng năm, hầu hết các TCCSD đã đề cập tới công tác này trong các nghị quyết chung hoặc nghị quyết chuyên đề và quán triệt trong các tổ chức thành viên của hệ thống chính trị, trong cán bộ, đảng viên (CBDV) và nhân dân ở nông thôn. Các cấp ủy đảng đã phân công các cấp ủy viên có uy tín đối với quần chúng để phụ trách các đoàn thể chính trị - xã hội. Các cấp ủy đảng ở nông thôn đã phối hợp và lãnh đạo chính quyền, Mặt trận và các đoàn thể nhân dân làm tốt CTQC theo chức trách của mình. Nội dung, hình thức và phương pháp tiến hành đã được cải tiến một bước. Đội ngũ cán bộ làm công tác dân vận không ngừng được củng cố, các phương tiện phục vụ cho CTQC được đầu tư hơn trước. Các hoạt động trên đã

góp phần tạo ra được những phong trào cách mạng của quần chúng trên các lĩnh vực, như: Chuyển đổi cơ cấu kinh tế, phát triển ngành, nghề, xoá đói giảm nghèo, gây quỹ đền ơn đáp nghĩa, phòng chống tệ nạn xã hội, toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống mới... góp phần đưa nông nghiệp nước ta phát triển theo hướng sản xuất hàng hóa, tương đối toàn diện, tăng trưởng khá. Công nghiệp, ngành nghề và dịch vụ ở nông thôn bước đầu được phục hồi và phát triển; kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội được quan tâm đầu tư xây dựng, môi trường sinh thái và đời sống nhân dân ở nông thôn được cải thiện. Quan hệ sản xuất từng bước đổi mới phù hợp với yêu cầu phát triển nông nghiệp hàng hóa; hệ thống chính trị ở cơ sở được tăng cường, dân chủ ở nông thôn được phát huy tốt hơn, an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội ở nông thôn được bảo đảm.

Tuy nhiên, CTQC của không ít TCCSD ở nông thôn còn nhiều yếu kém. Nhiều chủ trương về kinh tế - xã hội chưa đáp ứng được những yêu cầu chính đáng của quần chúng trong tình hình mới, đặc biệt là yêu cầu về quyền làm chủ của dân và thống nhất ba lợi ích: cá nhân, tập thể và xã hội. Không ít cấp ủy có tư tưởng khoán trắng CTQC cho các đoàn thể. Một số CBDV làm việc trong cơ quan chính quyền có biểu hiện hách dịch, cửa quyền. Trong quản lý của chính quyền, chủ yếu là sử dụng biện pháp hành chính, chưa coi trọng công tác tuyên truyền, vận động thuyết phục. Hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục thấp. Điều đáng lo ngại hiện nay là, còn một bộ phận CBDV nói không đi đôi với làm, có biểu hiện xa dân, không nắm bắt được nhu cầu và nguyện vọng chính đáng của dân. Không những vậy, nội dung tiến hành CTQC

* Học viện CTQG Hồ Chí Minh

không được đổi mới. Nhiều TCCSD chưa lấy công tác vận động và chăm lo lợi ích của quần chúng làm nội dung chủ yếu trong hoạt động của mình. Hình thức CTQC ít được cải tiến, nghèo nàn, phương pháp giáo dục chưa thuyết phục, kém hấp dẫn nên chưa tạo ra được phong trào quần chúng liên tục, sôi nổi, đều khắp.

Để khắc phục những yếu kém trong CTQC, đòi hỏi TCCSD, nhất là các cấp ủy, phải nắm vững sự biến đổi của địa bàn vận động, đối tượng vận động, sự tác động của tình hình trong nước và quốc tế.

Nông thôn trước đây có đặc điểm: kinh tế tiểu nông, tự túc, tự cấp, sản xuất phân tán, manh mún, kết cấu hạ tầng phục vụ sản xuất và đời sống thấp. Còn giờ đây, dưới sự lãnh đạo của Đảng, bộ mặt nông thôn đã thay đổi từng ngày, kết cấu hạ tầng và đời sống của nhân dân ở nông thôn khác xa so với trước, nông nghiệp cơ bản chuyển sang sản xuất hàng hóa và đang thực hiện đẩy nhanh CNH, HĐH. Hiện nay, nông nghiệp, nông thôn vẫn giữ vai trò quan trọng trong sản xuất lương thực, thực phẩm nuôi sống toàn xã hội và xuất khẩu.

Nhân dân ở nông thôn, nhất là cán bộ, đảng viên, thanh niên, cán bộ hưu trí... trình độ ngày càng nâng cao nên ngày càng có nhu cầu cao hơn về đời sống tinh thần và vật chất. Do vậy, chất lượng công tác giáo dục, thông tin, nội dung, hình thức và phương pháp tập hợp quần chúng mỗi ngày một cao hơn. Chúng ta đang xây dựng kinh tế thị trường định hướng XHCN, đây là công việc mới mẻ, đặt ra cho Đảng và nhân dân ta nhiều vấn đề khó khăn, phức tạp. Thực hiện cơ chế thị trường trong lĩnh vực nông nghiệp, trên địa bàn nông thôn, nếu không có giải pháp hữu hiệu thì nền nông nghiệp sản xuất hàng hóa có thể bị chệch hướng, đẩy nhanh sự phân hóa giàu nghèo ở nông thôn. Một bộ phận CBDV ở nông thôn có biểu hiện suy thoái về lối sống và đạo đức, lối sống thực dụng, chạy theo đồng tiền làm xói mòn tình làng, nghĩa xóm. Các thế lực thù địch đang ra sức phá hoại khối đoàn kết dân tộc, kích động vấn đề dân chủ, nhân quyền, dân tộc, tôn giáo... để chia rẽ nội bộ Đảng, chính quyền và nhân dân. Tình hình đó đòi hỏi phải nâng cao chất lượng CTQC, góp phần giữ vững ổn định chính trị - xã hội, duy trì và phát triển các thành phần

kinh tế, song không làm mất đi tính ưu việt của CNXH, không làm xói mòn, biến dạng đạo đức, lối sống, bản sắc văn hóa của dân tộc.

Quần chúng ở nông thôn cũng chịu sự tác động mạnh mẽ từ những biến đổi của tình hình quốc tế và xu hướng phát triển trên thế giới. Quá trình mở cửa và hội nhập kinh tế quốc tế có những tác động tích cực và tiêu cực. Để phát huy những mặt tích cực, hạn chế mặt tiêu cực tác động vào CBDV và nhân dân ở nông thôn, đòi hỏi TCCSD phải đổi mới và tăng cường CTQC, góp phần nâng cao giác ngộ và bản lĩnh chính trị, nâng cao kiến thức và trình độ cho CBDV và nhân dân, giúp mỗi người có nhận thức và hành động đúng.

Để làm tốt CTQC trong thời kỳ đẩy nhanh CNH, HĐH, TCCSD ở nông thôn cần nắm vững nội dung và phương thức lãnh đạo của Đảng về công tác này trong thời kỳ mới, như NQTƯ 8 (Khóa VI) đã ghi rõ: "Các tổ chức Đảng từ Trung ương đến chi bộ phải lấy công tác vận động và chăm lo lợi ích quần chúng làm một nội dung chủ yếu trong hoạt động của mình"¹. CTQC của TCCSD ở nông thôn hiện nay bao gồm hai nội dung lớn: vận động nhân dân và chăm lo lợi ích của nhân dân. Trong công tác vận động nhân dân, đòi hỏi TCCSD phải làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao trình độ mọi mặt của nhân dân, như giáo dục chính trị - tư tưởng, giáo dục truyền thống yêu nước, trách nhiệm công dân, đạo đức xã hội, giáo dục ý thức chăm lo xây dựng khối đoàn kết trong nhân dân, nâng cao trình độ văn hóa, khoa học - kỹ thuật... Tạo tiền đề vật chất và pháp lý để động viên, tổ chức phong trào quần chúng thực hiện thắng lợi mọi chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, đẩy nhanh CNH, HĐH nông nghiệp, nông thôn. TCCSD phải tập hợp nhân dân vào các loại hình tổ chức khác nhau bao gồm: các đoàn thể chính trị - xã hội, các tổ chức xã hội nghề nghiệp, nhu cầu, sở thích, nhân đạo từ thiện, các hình thức tổ chức và hoạt động đa dạng như câu lạc bộ, các thiết chế tự quản. Về chăm lo lợi ích của nhân dân, đòi hỏi TCCSD phải làm tốt việc cải thiện dân sinh, nâng cao dân trí, phát huy dân chủ.

Một trong những nhiệm vụ quan trọng, đòi hỏi TCCSD phải nắm vững là: xác định CTQC trước hết là trách nhiệm của mình, TCCSD phải trực tiếp tiến hành

CTQC. Việc hàng đầu là tổ chức đảng và cấp ủy đảng phải có quyết định đúng đắn về CTQC trên địa bàn mình phụ trách và các quyết định vận động từng đối tượng nông dân, thanh niên, phụ nữ... hoặc các quyết định thực hiện các nghị quyết của Trung ương và tổ chức đảng cấp trên về CTQC. Sau khi có nghị quyết phải coi trọng khâu quán triệt, tổ chức và kiểm tra việc thực hiện. Tổ chức đảng, đảng viên đều phải làm CTQC theo chức trách của mình. Mọi đảng viên phải nêu cao vai trò tiên phong, gương mẫu, vững vàng về chính trị, đạo đức và lối sống lành mạnh, gần bó với nhân dân, thật sự tiêu biểu cho lực lượng tiến bộ nhất ở nông thôn, phấn đấu trở thành người lao động giỏi, người công dân gương mẫu. Chi bộ đảng có trách nhiệm phân công, đôn đốc và kiểm tra đảng viên làm CTQC. Cấp ủy đảng ở nông thôn phải tăng cường và kiện toàn ban dân vận và đội ngũ cán bộ làm CTQC, cán bộ, cốt cán các đoàn thể. TCCSĐ ở nông thôn phải dựa vào nhân dân để tiến hành cuộc vận động xây dựng và chỉnh đốn Đảng, tổ chức cho nhân dân tham gia ý kiến phê bình CBDV, nhận xét người mà TCCSĐ dự định kết nạp và lựa chọn làm cán bộ lãnh đạo.

Tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo của TCCSĐ, nâng cao hiệu lực của chính quyền, hiệu quả hoạt động của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân ở nông thôn. TCCSĐ lãnh đạo chính quyền kịp thời cụ thể hóa các nghị quyết về CTQC, tạo điều kiện thuận lợi cho nhân dân làm ăn, sinh sống, học hành, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần. Cần coi trọng lãnh đạo việc thực hiện quyền làm chủ của nhân dân, tạo điều kiện để nhân dân tham gia và kiểm tra công việc của chính quyền theo quy trình: "Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra". TCCSĐ chỉ đạo xây dựng và hoàn thiện quy chế phối hợp và tăng cường mối quan hệ giữa chính quyền với Mặt trận và các đoàn thể trong việc thực hiện các nhiệm vụ kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng và giải quyết các vấn đề mà nhân dân đang quan tâm. Cần coi trọng lãnh đạo và kiểm tra chính quyền, nâng cao năng lực, trình độ văn hóa, nghiệp vụ, đạo đức phục vụ nhân dân của cán bộ và bộ máy chính quyền, kiên quyết bài trừ tệ quan liêu, tham nhũng, cửa quyền, ức hiếp dân.

Mặt trận và các đoàn thể nhân dân hoạt động dưới sự lãnh đạo của Đảng, đó là nguyên tắc, song TCCSĐ phải tôn trọng tính độc lập về tổ chức và phát huy vai trò của Mặt trận và các đoàn thể nhân dân. Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh có vị trí đặc biệt, là đội hậu bị của Đảng, gắn chặt với công tác xây dựng Đảng, do đó, Đảng phải trực tiếp lãnh đạo.

Cần thực hiện chế độ làm việc thường xuyên giữa cấp ủy với lãnh đạo Mặt trận và các đoàn thể nhân dân, định kỳ nghe báo cáo và cho ý kiến về chương trình hoạt động, tiếp thu kiến nghị của các đoàn thể, giúp Mặt trận và các đoàn thể giải quyết những khó khăn, vướng mắc về tổ chức và điều kiện hoạt động.

Khi TCCSĐ có các chủ trương lớn, cấp ủy cần chủ động trình bày trước hội nghị Mặt trận để mọi thành viên cùng bàn bạc, đóng góp ý kiến trên tinh thần dân chủ, xây dựng. Thực hiện thành nề nếp việc TCCSĐ và chính quyền cùng bàn bạc và tham khảo ý kiến của Mặt trận về những quyết định, chủ trương mới. Qua những hoạt động này, TCCSĐ tiếp thu ý kiến đóng góp của nhân dân đối với sự lãnh đạo của mình.

Tiếp tục cụ thể hóa việc phân công trách nhiệm giữa các thành viên trong hệ thống chính trị ở cơ sở trên các lĩnh vực kinh tế - xã hội cho phù hợp với thời kỳ mới. Trong đó, Mặt trận và các đoàn thể nhân dân đảm nhiệm một số mặt công việc có liên quan đến đời sống nhân dân.

Trong việc lãnh đạo nhân sự đại hội, giới thiệu cấp ủy viên hoặc đảng viên vào chức vụ chủ chốt của Mặt trận và các đoàn thể, cần thực sự tôn trọng dân chủ bầu cử, tuyệt đối không gò ép. TCCSĐ cần chăm lo đào tạo bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ Mặt trận và các đoàn thể. Cử những cán bộ đủ tiêu chuẩn làm công tác Mặt trận theo chủ trương luân chuyển cán bộ.

CTQC của Đảng nói chung, của các TCCSĐ ở nông thôn nói riêng, có vai trò đặc biệt quan trọng, trực tiếp tổ chức và vận động nhân dân ở nông thôn, phát huy mọi nguồn lực, góp phần đẩy nhanh CNH, HĐH nông nghiệp, nông thôn hiện nay. Vì như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: "Dân vận khéo thì việc gì cũng thành công".

1, Văn kiện Hội nghị lần thứ tám Ban chấp hành Trung ương Khóa VI, ST, H, 1990, tr.17.